

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

LII. METAL. 144 (436) N. Telephone: Evergreen 7-7840

BROOKLYN, NEW YORK, KETVIRTADIENIS, 1938 M., BIRŽELIO-JUNE 23 D.

Kitur gyveną lietuviai nepamiršo seno, tradicinio lietuviško vaišingumo ir moka jį parodyti. Juo labiau tą vaišingumą turėtų rasti mūsų svečiai senoje tėvynėje. — Lietuviškas idas.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS
JUN 24 1938

New York Public Library
610 Fifth Ave.

3 CENTAI

D A B A R

Ką tai reiškia?
Maskvos politika
Tai demagogas
Tai gera idėja

JUOZAS TYSLIAVA

Šioje vietoje jau buvo rašyta, kad didžiosios Europos valstybės nutaršios imtis griežtų priemonių Ispanijos vadaus karui baigti. Ne tik Prancūzija su Anglija, bet ir Sovietų Sąjunga nutarė daugiau neparduoti ginklų Ispanijos vyriausybininkams.

Šiuo atveju mus labiausiai įdomiausia Sovietų Sąjungos rolė. Iki šiol bolševikai labai energingai stengėsi padėti Ispanijos vyriausybininkams ne tik ginklais, amunicija, bet ir savo instruktoriais. Dabar Maskva staiga apleidžia tuos, dėl kurių buvo tiek daug sielotasi.

Ką tai reiškia?
Savaime sprauntama, kad jeigu iki šiol vyriausybininkai laikėsi, tai tik dėl to, kad jiems buvo teikiama didelė pagalba. Dabar, kai juos apleidžia ir Maskva, tai aišku, kaip diena, kad gen. Franco netrukus laimės.

Kadangi Sovietų Sąjunga, drauge su Anglija ir kitomis demokratinėmis Europos valstybėmis, pasirašo Ispanijos vyriausybininkų mirties sprendimą, tai kyla klausimas, ką pasaulis manys apie Stalino politiką. Ką dabar pasakys visi tie komunistai, kurie visur rinko aukas Ispanijos vyriausybininkams remti? Ką sakys tie, kuriems Stalino politika buvo — "zerkolas teisybės"? Kaip jiems atrodys, Stalinas, kuris, gindamas pasaulio demokratiją, pardavė Ispanijos demokratų?

Ne, Sovietų Sąjungos rolė Europos diplomatijoje yra verta tik tiek, kiek jai diktuoja toki Chamberlainai ir Daladier. Kol Anglijos ir Prancūzijos politikai buvo reikalingi Ispanijos vyriausybininkai, tai ir Sovietų Sąjunga jiems padėjo. Bet kai šios valstybės nutarė vyriausybininkus paaukoti Ispanijos nacionalistams, tai Maskvai neliko nieko kito, kaip tik pasakyti "taip".

Pagaliam mes dar sykį įsitikinome, kad Stalinui demokratija rūpi tik tiek, kiek vilkui — artimo meilė.

Vilnius Leonas Prūseika šitaip pastebė:

"Berlyne vėl nužudė keturis komunistus. O yra demagogų, kurie žaunija, kad komunistai tai tas pats, kaip naziai".

Taip, Berlyne "nužudė keturis komunistus". Bet kodėl Prūseika nepasako, kiek nužudyta komunistų Maskvoje? Kodėl jis nieko nesako apie tai, kiek komunistų dar bus nužudyta Sovietų Sąjungoje.

Prūseika, kalbėdamas apie demagogus, tur būt ne jaunūčia, kad jis pats — demagogas. Jeigu jis nebūt demagogas, tai atvirai pripažintų tą faktą, kad Hitleris, Mussolini ir visi kiti diktatoriai, į krūvą suėmus, mažiau yra nužudę komunistų negu vienas Maskvos diktatorius Stalinas. Pagaliam Prūseika turėtų pripažinti dar ir tą negėdijamą faktą: jeigu komunistai nereikalingi Stalinui, tai kam jie turi būti reikalingi Hitleriui.

SLA švietimo komisijos pirmininkas Kl. Jurgelionis klausia, kas "kas yra taisyti su-sivienijime". Tarp naujų sumanymų, kuriuos rašytojas siūlo, tai — skautų organizavimas Amerikos lietuvių susivienijime. Jis sako:

"Susivienijimo skautų organizacijai turės priklausyti visi lietuvių vaikai, kaip narių taip ir ne narių, nuo 10 iki 17 metų amžiaus. Mūsų skautų kuopų

PRANCŪZAI JAU SULAIKO PAGALBOS SIUNTIMĄ ISPANIJAI

Atrodo, kad Italija jau susitarė su Prancūzija ir taip pat neduos pagalbos ispanų frankistams

LONDONAS, birželio 21 d. — Anglų spauda praneša, kad prancūzai uždarė savo sieną su Ispanija ir neleis daugiau ginklų ir kitokios kariškos medžiagos.

Anglijos ministras pirmininkas Chamberlain'as stengėsi įsitikinti Prancūzijos vyriausybę, kad tas žygis būtina reikia padaryti, kad ispanų tarpusavio karas būtų greičiau baigtas.

Anglų vyriausybė patiekė 27 valstybių nesikišimo komitetui planą, pagal kurį visa sveltimsalių kariuomenė bus siūdoma ne tik atitraukti iš karu laukų, bet visai išgabenti iš Ispanijos.

Anglija, Prancūzija ir Italija sutarė bendrai veikti, siekiant karo pailauby Ispanijoje. Abiem kariaujančioms ša-

lims Ispanijoje bus pasiūlyta padaryti karo pailauby, sustabdant karo veiksmus jų užimamose pozicijose. Ginklų ir pagalbos siuntimas frankistams ir vyriausybininkams bus sustabdytas jūros ir žemyno keliais.

Pagal Anglijos, Prancūzijos ir Italijos susitarimą, Mussolini stengsis paveikti generolą Franką, o prancūzai-vyriausybininkus.

Vienas susitarimo straipsnis numato italų kariuomenės atitraukimą nuo fronto linijos ir visų kitataučių lakūnų atšaukimą iš abiejų pusių. Po to bus nuosekliai atšaukiami kiti visi sveltimsaliai kovotojai.

Prancūzai jau uždarė savo sieną su Ispanija ir neleis siųsti ten kariškos pagalbos. Manoma, kad ir italai nebesiųs pagalbos frankistams.

SUMTI DU SOVIETŲ GENEROLAI IR ŽYMŲ VADAI UKRAINOJE

Per 5 metus 27,500 komunistų Ukrainoje pašalinta iš partijos, kurioje nėra drausmės ir tvarkos

MASKVA, birželio 21 d. — Kariuomenės dienraštis KRASNAYA ZVIEZDA praneša, kad Sovietų kariuomenės vadovybėje vėl eina "valymas".

Rašo, kad per paskutinius 4 mėnesius likviduoti "Gamar-niko pakalikai" — armijų vada-dai M. B. Feldmanas ir Bul-dinas. Feldmanas sušaudytas už "isdavimą", o Bulino likimas tuo tarpu nežinomas.

Laikraštis rašo, kad "budintieji krašto apsaugos komisarijato bolševikai išvijo daug slaptų priešų. Centrinė vyriausybė valo visus nekenčiamus sunuodėgius, visus politiška-neištikimusius, visus, kurie nesugeba subolševikinti raudonąją kariuomenę, kuri dabar įtraukia jaunuosius partinių ir nepartinųjų bolševikų kadrus".

Bolševikų vadai pareiškia, kad dar ne visi priešai sunaikinti. Neseniai keli kariškų dirbtuvių viršininkai pašalinti.

Labai žiauriai valoma komunistų partija Ukrainoje. Beveik visi aukštieji komisarijai, kuriuos Stalinas pernai paskyrė, patys dabar "valomi". Pirmieji valytojai žiauriai "valomi".

PRAVDA rašo, kad pašalinti jau "prispazino", kad kurtė komunistų partijos narius ir visuomenę, keldami pasipiktinimą ir nepartinųjų bolševikų kadrus".

Bolševikų vadai pareiškia, kad dar ne visi priešai sunaikinti. Neseniai keli kariškų dirbtuvių viršininkai pašalinti.

Labai žiauriai valoma komunistų partija Ukrainoje. Beveik visi aukštieji komisarijai, kuriuos Stalinas pernai paskyrė, patys dabar "valomi". Pirmieji valytojai žiauriai "valomi".

PRAVDA rašo, kad pašalinti jau "prispazino", kad kurtė komunistų partijos narius ir visuomenę, keldami pasipiktinimą ir nepartinųjų bolševikų kadrus".

nimų sovietų santvarka ir valdžia.

Sovietų spauda atvirai rašo, kad komunistų partija Ukrainoje visai demoralizuota. Nėra partinės drausmės. Komunistai vieni kitų nekenčia, niekina, skundžia ir save aukština.

Per paskutinius 5 metus iš Ukrainos komunistų partijos pašalinta 27,500 narių.

KETURIEMS KOMUNISTAMS IR ŠNIPAMS NUKIRTO GALVAS

BERLYNAS, birželio 22 d. — Viename Berlyno kalėjime, vykdam teismo sprendimą, nukirto galvas vienai moteriškei ir trimis vyrams.

Jie nuteisti už tai, kad mėgino organizuoti slaptus komunistų ratelius ir išdavė karišką Vokietijos paslaptis.

LIETUVOS KOMERCIJOS BANKO AUKOS

KAUNAS. — Lietuvos Komercijos Banko akcininkų visuotinis susirinkimas nutarė paskirti iš 1937 metų pelno 5,000 lt. — Ginklų Fondui ir, be to, 10,000 lt. — kaip tolesnį įmokėjimą. Banko tarnautojams šelpti fondai.

Būsimieji karininkai. — Jungtinių Valstybių karo mokykloje, West Point, N. Y., naujokai sveikinasi su senesniais kariūnais (kadetais). Ši mokykla kasmet išauklėja kelis šimtus karininkų. Amerika taip pat nenori atsilikti nuo Europos ir yra pasirūzys kariškai pasirengti įvairiems galimūmams.

TELEGRAMOS IŠ LIETUVOS

VILNIUS, birželio 21 d. — Lietuvių Vytauto Didžiojo gimnazijai suteiktos tik dalinės teisės. Gimnazija baigusieji turės laikyti egzaminus valdinėje lenkų komisijoje.

VILNIUS, birželio 18 d. — Vilniuje palaidotas rašytojas Kasaveras Vanagėlis-Sakalauskas, kuris iš Varšuvos buvo iškilmingai vietos lietuvių išlydėtas.

KLAIPEDA, birželio 21 d. — Pastaruoju metu kai kurios lenkų įstaigos ir spauda pradėjo skleisti užsienyje gandus, kad Klaipėdos uoste lenkams suteikiamos ypatingos teisės ir atidalinama "laisvoji zona". Iš Klaipėdos mums praneša, kad tos žinios yra pramanytos.

KAUNAS, birželio 21 d. — Išvengti galimiems nesuipratimams ateityje numatoma sudaryti mišri lietuvių lenkų komisija administracijos palinijai gincams spręsti.

VILNIUS, birželio 21 d. — Euvos Lietuvos ministro inž. Vytauto Vileišio palaikai liepė 5 dieną bus pervežti į Vilnių ir palaidoti šeimos kriptoje.

KAUNAS, birželio 21 d. — Darbe Rūmai numato rudenį įsteigti suaugusiųjų gimnaziją darbininkams. Lietuvoje eina ma prie to, kad vidurinis mokslas būtų prieinamas ko plačiausiai darbininkų sluoksniams. Taigi, ir suaugę darbininkai galės baigti gimnaziją ir stoti į universitetą.

NUSAVINO VIENUOLIŲ ŽEMES

RASEINIAI. — Raseinių apskr. žemės tvarkytojas, remdamasis žemės reformos įstatymu, nusavino apie 71 ha ploto žemių, kurios anksčiau priklausė vietos dominikonų vienuolynui ir kt.

Nusavintoji žemė atskirais sklypais yra pačiama mieste ir artimame pamestyje.

ATKARIAUS 1,500 HA ŽEMES

KAISIADORYS. — Šiais metais numatoma užbaigti vykdyti Lomeno upės kapitalinio remonto projektą. Upė gilinama, platinama ir gerai sustiprinama.

Užbaigus numatytus darbus vykdyti, galutiniai bus atkariautas iš vandens 1,500 ha žemės plotas, kuris galės būti pavestas naudingais laukais.

Traukinys nuriedėjo nuo tilto. — Iš Cikagos į Takomą ejęs keleivinis traukinys nuriedėjo nuo tilto, kurio pamatus paplovė potvynis. Toji nelaimė įvyko netoli Miles City, Montanos valstybėje. Zuvo daugiau kaip 30 žmonių ir apie 65 asmenys sužeisti.

20 METŲ SUKAKTUVE LIETUVOJE KALA DEŠIMTINES

Pirmoji dešimtlitė yra auksinė ir įteikta Respublikos Prezidentui A. Smetonai vardinių proga

KAUNAS. — Artimomis dienomis bus paleista į apyvartą naujos dešimties litų sidabrinės monetos.

Naujosios monetos išleiziamos atžymėti Lietuvos Nepriklausomybės 20 metų sukaktį. Užtat ir šių monetų skaičius bus ribotas — kaldinama tik 100,000 monetų po 10 litų. Artimomis dienomis jos bus paleistos į apyvartą, tačiau manoma, kad praėjus neilgam laikui jų apyvartoje nebeliks.

Teko matyti naujosios monetos modelį. Tai tikrai gražus, patrauklus pinigas, bus vertas jubiliejiniams metams prisiminti ženklas. Šios monetos bus visų mėgiamos ir pasieliekamos atminčiai. Be abejonų monetų stengsis įsigyti ir šiemet atvyksta užsieniū lietuvių, kad ilgus metus atsimintų, jog tėvynėje lankėsi jubiliejiniams metams. Ne tik kaip gražus pinigas, bet ir kaip re-

tas jubiliejiniams metams atsiminti daiktas jis bus ir įvairių kolekcionierių mėgiamas. "Spindulio" pinigų kalykla, pradėjo naujųjų dešimties litų monetų gamybą, pirmąją monetą padarė iš gryno aukso ir ją įteikė Respublikos Prezidentui Antanui Smetonai jo vardinių proga.

Patirta ir apie tolimesnę monetų gamybą. Šiuo metu jau yra pagaminta apie pusę naujųjų sidabrinųjų penkliū. Senosios penklitės sidabrinės monetos apyvartoje tebėra. Netrukus išleis ir dviejų litų naujų monetų. Jos, kaip ir jubiliejinė dešimtkė, bus gamintos su Respublikos Prezidento Antano Smetonos atvaizdu. Tačiau šių skaičius bus gausus ir šios nebus specialiai jubiliejiniams metams skirtų, jog tėvynėje lankėsi jubiliejiniams metams. Ne tik kaip gražus pinigas, bet ir kaip re-

POTVYNAI SUDARO PAVOJAUS JAPONŲ KARIUOMENEI

Per 300,000 trobesių sunaikinta ar apgadinta ir daugybė žmonių nuskendo, o kinai puola priešą

SANCHAJUS, birželio 22 d. — Apie 76 mylias į rytus pietus — Apie 120,000 pabėgėlių nuo nuo Kaifeng, prie Lungha-Geltonosios upės potvynio yra dingę be žinios. Daugiau kaip 300,000 trobesių sunaikinta ar gerokai apardyta.

Svetimsaliai Tokijo mieste patyrė, kad japonų vyriausybė bijosi potvynio praplitimo rytinėje Kinijos dalyje. Neturi viltes, kad būtų galima kovoti su potvyniu, jei ir toliau taip gausiai lija.

Japonai praneša, kad patvinsios Geltonosios upės vanduo pradeda nusekti. Bet kitarų vyriausybė praneša, kad apie 200,000 kinu puola potvynis pasiekė Čoučiakovą, japonus Sansi'o provincijoje.

VĒLIAUSIOS PASAULINĖS ŽINIOS

NEW YORKAS. Čion atvyko Sovietų Sąjungos pasiuntinys Amerikoje Aleksandras Trojanovskis, kuris, kaip pranešama, atšaukiamas į Maskvą.

Jis su savo sūnum išvyksta į Europą ir nesvyruodamas mano vykti į Maskvą. Jo žmona pasilieka Jungt. Valstybėse.

LONDONAS. Rusija nebesiūnčia pagalbos Ispanijos vyriausybininkams. Jos atstovai nesikišimo komitete balsavo už Chamberlain'o planą. Tuo būdu pradeda vykdyti Ispanijos kontrolę: nė vienai kariaujančiai pusei nebus siūnčiama pagalbos. Anglai labai patenkinti. Dėl to pagyvėjo ir birža.

HENDAYE. — Valencijos likimas pareina nuo dabartinių atkaklių kautynių ties Villarealu, kur vyriausybininkai atkakliai ginasi. Teruelio ir Kordobos frontuose frankistai laimi ir slenka į priekį.

VIENA. Pranešama, kad Vokietijos slaptoji policija baigė tirti buvusio Austrijos kanclerio Šušnigo veiklą. Manoma, kad netolimoj ateity jam bus leista išvykti į Italiją.

Aktyviai ruošiamasi deryboms su Vokietija

KAUNAS. — Kaip buvo pranešta, Berlyne numatytos pradėti ekonominės derybos su Vokietija 1938—1939 metų prekybos sutarčiai sudaryti. Numatoma, kad Lietuvos delegacijai, kaip ir anksčiau, vadovaus Ekonominio Departamento direktorius Norkaitis.

Užsieniū Reikalų Ministerijoje ir kitose įstaigose atliekami paskutiniai derybų pasruošimai: studijuojami Prekių sąrašai, pereinota laiko abiejų kraštų apyvartos, įvairi statistika, min.

ORAS

Numatoma: tarpais gali būti lietaus ir vidutiniška temperatūra. Sadlė teka 5:25 leidžiasi 8:31. Dienos ilgis 15 val. 9 tų apyvartos, įvairi statistika, min.

MŪSŲ MOKYKLOS PIETŲ AMERIKOJE

Amerikos laikračių žinios apie uždarinėjimą svetimtaučių mokyklų Brazilijoje ir Argentinoje sukėlė pasaulio lietuviuose nerimo. Be mokyklų, aišku, istautėjimo darbas smarkiau vyksta. Pietų Amerikos lietuvių laikraščiai betgi suteikia raminančių žinių.

Brazilijos Lietuvos pasakoją apie antra Brazilijos policijos atsikankinimą lietuvių sąjungos būte ir susipažinimą su sąjungos veikla. Išeidami, policijos viršininkai pareiškė:

"Dabar, jei dar rastųsi skundu (sąjunga, matyti, buvo įkusta), mes tikėsime, jūs sąjungos ir jos mokyklų tie skundai neliess. Jūsų veikimas nepriestariauja Brazilijos įstatymams."

Brazilijos lietuvių mokykloms duota labai gražūs, tautiški vardai, kaip: DLK Vytauto, Vysk. M. Valančiaus, Dr. V. Kudirkos ir panašiai.

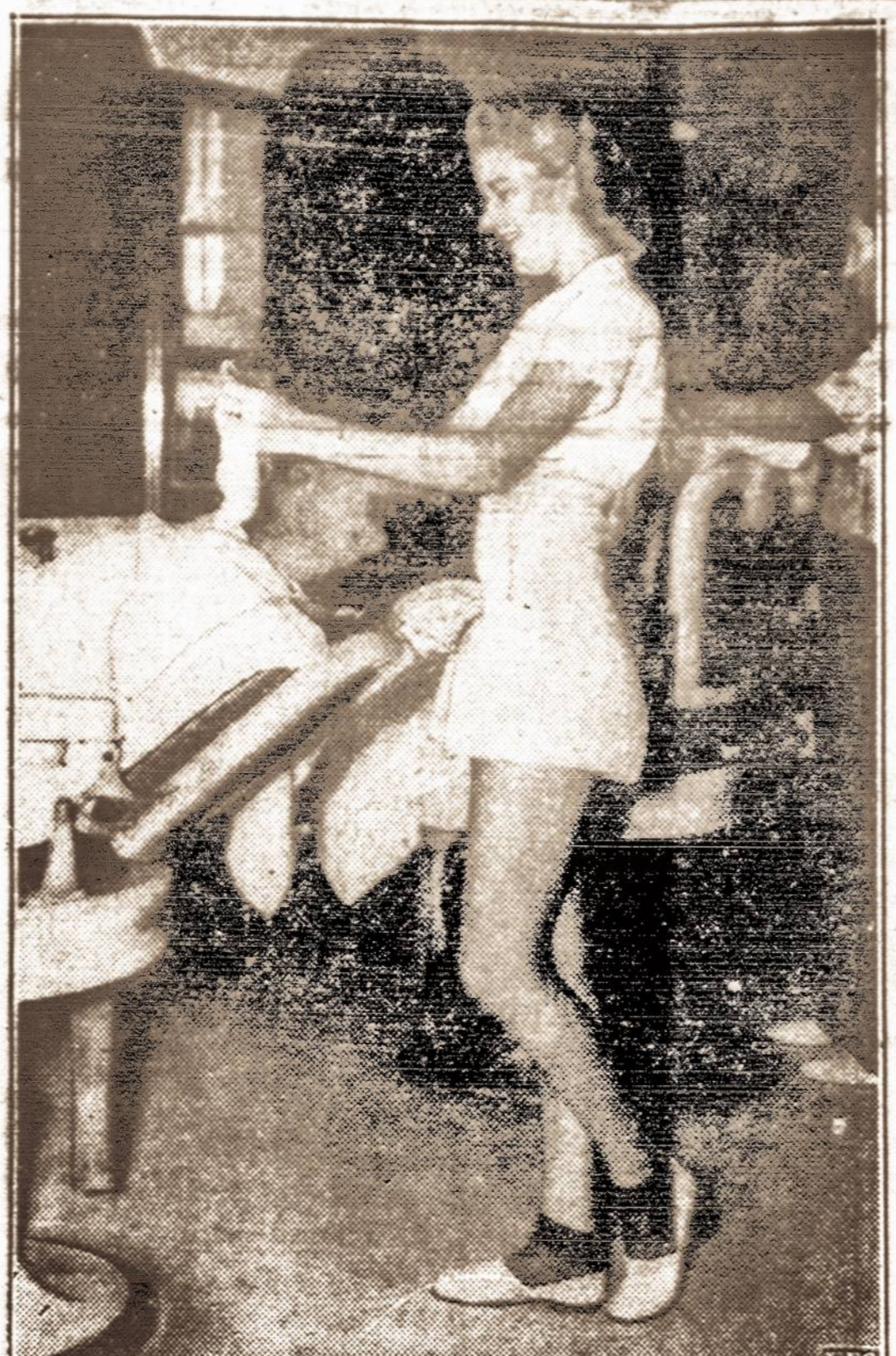
Vytauto mokykloje mokosi 250 mokinių. Ji statoma visų svetimtaučių mokyklų pavyzdžiu. Ją veda mokytoja Liuda Majienė.

Argentinos Išvien sako: "Naujas įstatymas mažai palies mūsų mokyklas, nes tų mokyklų vedėjai yra Argentinos piliečiai ir jų programa pritaikyta vietos reikalams."

Svarbiausi to įstatymo nuostatai, esą, "tai svetimtaučių mokyklų pavedimas vietos mokyklų tarybų žiniai ir įpareigojimas tokią pat mokslo programą išleisti kaip vietos mokyklų. Vaikus reikia auklėti Argentinos ir jos konstitucijos dvasia."

Tokiu būdu, mūsų mokykloms Argentinoje ir Brazilijoje, matyti, mažai bus paliestos varžymais, kurie labiausiai buvo taikomi fašistų italų ir nacių vokiečių mokykloms.

Vyt. Širvydas

Dabar tamstos eilė! — Gal būt... Miami, Fla., vienoje kirpykloje bei skutykloje patarnautoja mergina. Ši kirpykla yra labai populiari.

AR YRA REIKALINGAS VISUOTINĖS AMNESTIJOS ĮSTATYMAS LIETUVOS POLITINIAMS KALINIAM?

MOSŲ SPECIALIO LIETUVOS KORESPONDENTO

Girdi, jau dvidešimts metų sukanka, kaip Lietuva yra nepriklausoma valstybė, bet per visą tą laiką dar neluovos ne vieną kartą išleistas visuotinės amnestijos įstatymas politiniams kaliniams. Tikros padėties nežinau ta proga skelbia, kad politinių kalinių Lietuvos kalėjimuose esą labai daug, kad be amnestijos įstatymo jiems nėra jokios vilties išėiti į laisvę.

Tikroji padėtis betgi kitaip atrodo. Čia panagrinsime priežastis, dėl kurių Lietuvai nėra reikalingas amnestijos įstatymas, ir nurodysime esamas sąlygas, iš kurių matyti, kad kaliniai Lietuvoje ir be amnestijos įstatymo bet kuriuo metu gali būti paleisti iš kalėjimų.

Pirmų pirmiausia pažymėtinu, kad Lietuvoje veikia įstatymas, pagal kurį teismai patys savo sprendimais vienu trečdaliu sumažina bausmę tiems kaliniams, kurie kalėjime pasitauso.

Siuo įstatymu turi teisę pasinaudoti visi kaliniai — tiek politiniai, tiek kitokie. Šia tei-

se yra pasinaudoję daug politinių kalinių. Šis įstatymas bausmėi mažinti vienu trečdaliu daugumai kalinių gali žymiai anksčiau atverti kalėjimų duris, nelaukiant bausmės atlikimo termino. Tai yra savotiška amnestija, kuri veikia visą laiką.

Antras labai svarbus dalykas yra Respublikos Prezidento galia malonės aktais paleisti kalinius į laisvę arba sumažinti kalėjimo laiką. Malonės aktais Respublikos Prezidentas kiekvieną proga paleidžia daug kalinių arba jėms bausmės sumažina. Kiekvienas kalinys turi teisę malonės prašymu kreiptis į Respublikos Prezidentą. Šia teise labai daug politinių kalinių ir pasinaudoja. Sakysime, tik per 1937 metus Respublikos Prezidentas malonės aktais dovanojo bausmės 117 politinių kalinių (ūkininkams "streikinkams" — 70, neumaninkams ir zasininkams — 36, nuteistiems už valstybės išdavimą — 1, birželio 7 d. dalyviams — 8 ir kitiems — 2).

Čia suminėtosios aplinkybės savaime nuneigia visuotinės amnestijos įstatymo Lietuvos politiniams kaliniams reikalingumą. Taip jau gausiai yra ir tokių motyvų, kurie rodo, kad visu politinių kalinių net ir negalima amnestuoti.

Politinė Lietuvos padėtis visus atsakingus organus verčia nuolat budėti valstybės nepriklausomybės ir netiesiamybės sąlygoje. Juk mažą Lietuvos valstybę yra tarp trijų didžiulių kaimynų, kurių interesai susikerta kaip tik mūsų valstybėje. Šie kaimynai, norėdami sustiprinti Lietuvoje savo pozicijas, savo įtakas, atsidėję veikia ta kryptimi, nesigalėdami jokių pastangų. Ikdėjos iš rytų, vakarų ir pietų Lietuvoje aiškiai juntamos. Deja, jos toli gražu nesutampa su Lietuvos interesais, su lietuvių tautos pasiryžimu išlaikyti savo nepriklausomybę. Todėl su jomis tenka kovoti. Šios kovos padarinius aiškiai matyti iš pirmu nurodytos Lietuvos politinių kalinių sudėties.

Jeigu kitur politinių kalinių tarpe daugiausia esti tokių, kurie veikia prieš esamą valstybės santvarką, tai Lietuvoje matome priešingą vaizdą. Lietuvai esant trijų didžiulių kaimynų interesų objektu, efa atsiranda nemaža svetimų valstybių agentų, šnipų, kurių procentas, palyginti, yra labai žymus, aiškiai rodo svetimų valstybių įtaką. Yra nemaža ir tokių kalinių, kurie, kad ir nebūdami tikri šnipai, vis dėlto tarnauja svetimiesiems, dirba ne tiek prieš esamą valstybės santvarką, kiek prieš pačią Lietuvos nepriklausomybę. Šitokių asmenų veikla yra prašalinti ir valstybei ir tautai. Tik atsiminkime bent didžiulias bylas, kuriomis buvo įrodymas aiškūs kėsinimasis į Lietuvos nepriklausomybę. Dar tebeatsimename garsiuosius peovakus, kurie buvo pasiryžę jėga nuversti Lietuvos vyriausybę ir visą Lietuvą prijungti prie Lenkijos. Lygiai taip pat veikė vadinamieji plečkaitininkai, kurie su mūsų pietų kaimynų pagalba kėsinimais pražudė Lietuvos nepriklausomybę. Kėsinamasi į Lietuvos neliečiamą išrodė ir 1935 metų neumaninkų ir zasininkų byla. Visiems suprantamai prašalinti Lietuvos vyriausybę ir valstybę yra komunistų veikimas. Anksčiau buvusioji padėtis ir dabar nėra visai pasikeitusi. Lietuvos priešai nesnaudžia ir tyko gerios progos. Tad tie, kurie varo valstybę iš nepriklausomybės griaunamąjį darbą, nesiryždami pasitaistyti, nieku būdu negali būti amnestuojami. Jei kada susiras blogai darę ir kenka savo tautai, savo valstybei ir gailėsis, tai Respublikos Prezidentas malonės aktais galės dovanoji arba sumažinti būdu.

(Pabaiga 3 pusl.)

SPAUDOS APŽVALGA

Prieš vėją nepapūsi
Laisvė džiaugiasi Grand Rapids, Mich., lietuviams, kurių sakoma, 15 (neįvardintų) susirašė ir lietuvių komunistų kuopelė. Redakcija ragina kuopelę pildinti iki 50 ir klausia, kodėl — ne?

Atsakymas: todėl, kad Grand Rapids, Mich., lietuvių yra tautinės ir katalikiškos nuteiktos žmonės. Kiek komunistų buvo tiek susirašė, tiek jų ir pasilik.

Prieš mūsų liaudies gilų tautiskumą raudoni vėjai nepapūsi!

Pajungtas jautis
F. Abekas meta šviesos į tikrą vadinamąs Lietuvos Darbininkų Literatūros draugijos uždavinį. Vilnyje jis pasakoja: "Mūsų draugijos kuopos veiklos nekeitė nuo įsikūrimo, 23 metai atgal. Mūsų draugija pusiau partija, galima sakyti, partijos (suprask, komunistų) pagalbinė organizacija, neįnanti į platesnį apšvietos ir kultūros veikimą. Draugijos suvažiavime Brooklyne svarbiausias delegatams galvosutikis bus Literatūros draugija iš komunistinės organizacijos padaryti visų lietuvių plačia kultūros organizacija. Reikia duoti draugijai liaudies pobūdžio pasukimą. Suprantama, tai sunkus darbas, nes mes prie tokio nepripatė".

Komunistai įpratę siauru partijos keliu eiti, o pasukimas "liaudies pobūdžiui" atvestų juos į tautinį kelią, nes mūsų liaudies lietuviška, tautiška ir demokratiška. Kazin, ar komunistai nori šitokio pasukimo? Gal literatūros draugija ir ateityje pasilikis komunistų partijos pajungtu jaučiu.

Lietuvos kelias
Prof. K. Pakštis XX Amžyje nurodo sveiką kelią Lietuvai, kuriuo eidama atsispirs prieš galingsnius kaimynus. Sako: "Tegul skaičių didumas mūsų nemigdo. Kartais ir negausios tautos tampa galingomis — tvirtovėmis. Vokietijos pašonėje išsilaiko tik tos mažosios valstybės, kurių dvasios civilizacijos ir gerovės laipsnis pralenkia Vokietiją. Tai Olandija, Belgija, Danija, Šveicarija".

Čia pasakyta dalis teisybės. Prieš dešimts metų įvestas privertinas mokslas, Lietuvos kariuomenės pasiryžimas nepaleisti namo nė vieno kareivio berasiu, nuslopinimas bereikalingu ir nekultūringu partinių rietenų, tikimės, Lietuvai pagamins naują gyventojų kartą. Puri padarys Lietuvos kultūrą artimą Danijos, Šveicarijos, Belgijos ir Olandijos kultūromis. Kultūrinio fronto stiprinimas dabar lietuviams svarbiamis, negu galvosūkiai dėl vidaus tvarkos. Apšvietę piliečiai mokės ir vidaus tvarką pasidaryti tokią, kokią norės. O dar svarbiau yra būti pasiruošusiems su ginklu. Laisvos Lietuvos netekę, neteksime visko.

Ir Saulei lietuvių rūpi
Liepos 27 d. laikraštis Saule (Mahanoy City, Pa.) švęs 50 metų sukaktuves. Po Vienybės, tai bus antras lietuvių laikraštis, šitokio amžiaus sulaukęs. Bet Saulei tamsiai ir ateitį žiūri. Sako: "Lietuviai neilgai čia dūruos, — tik kol seni gyventojai gyvi — bus. Kada senesni pradinga, tada ir lietuvių pradings!"

Vienybės red. Tysliava mums priminė švedų pavyzdį. Jie atvyko į Ameriką prieš 300 metų ir vis dar jų tautybės žymės aiškios Delaware valstybėje ir kitur. Nepamirškime ir airių — jie vis airiais jaučiasi. Stipriai lietuvių tautybės pajutimą mūsų žmonėse įskiepijus, kas drįs sakyti, kad Amerikoje lietuvių nebūsią po 300 metų?

Saulė nurodo ir lietuvių kėnkėjus: "Ne dyvas, nes nėra kam lietuvių ginti. Jei kas tauzija apie lietuvių, tai tik tikslu nuo vargšų lietuvių pasinaudoti ir pasipelninti".

Lietuviai tačiau šitokius "biznierių" jau pažįsta, ir nevisur jiems sekasi.

VIENYBĖ
Established 1886.
LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVERgreen 7-7840
Published daily except Sundays and Holidays by Lithuanian Press Corp., Inc.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879
Advertising rates on application

PRENUMERATA
Brooklyne ir užsieniuose: \$7.00
Metams \$7.00
Pavė metų \$2.00
Tremis mėnesiams \$2.00
Vienam mėn. \$0.90

Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje
Metams \$5.00
Pavė metų \$2.75
Tremis mėnesiams \$1.65
Vienam mėnesiui \$0.75

Redakcija siūnanti straipsniai turi būti paraišyti tik vienoje lakto pusėje su autoriaus pavardė ir adresu.
Neuždantoti rankraščių nesangojami
Visos reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
A. S. Trečiokas — Prezidentas.
J. Smiltis — Vėdžias.
J. Tysliava — Redaktorius.

Nutautejimo priežastys.
Daly mūsų jaunimo nutautinimo, kaip Argentinos Išvien pasakoją, "rietenos ir šmeižtai". Joks svetimtautis, sako, kad ir didžiausias mūsų priešas, nepajęgs taip viską savo išniekinti, kaip daro kai kurie "lietuviški" laikraščiai. Jaunimas dažnai didesni mokslą išsina, negu tėvai. Jis prisijūri ir svetimtaučių spaudai, kur šitokios dėmės nėra. Todėl neuostabu, jei toks jaunimas mūsų spaudą ir veiklą ima skaityti žemesnės kultūros laipsniu, negu iš tiesų yra.

Vyt. Širvydas

PASTABOS

As jau seniai sakiau, kad ne vien tik šios šalies, bet ir viso pasaulio komunistai, eidami po savo vėliava, pasijuto neturį tvirtos žemės po savo kojų ir todėl griebiasi už demokratijos ir nacionalizmo, kaip už ramščiu, kuriais pasiramščiuodami slenka prie ramių žmonių, hipnotizuodami juos demokratijos atstėgimu ir nacionalizmo ugdymu. Bet kaip matome, jie skaudžiai apsyvylė, nes komunistai ne tik neapsvaigino visuomenę, bet sukėlė nacionalizmą, fašizmą ir nacizmą. Jeigu ir Amerikos komunistai nesiliaus šūkavę (o jie nesiliaus) apie Jefferson, Paine, Jackson ir Lincoln ir bandys vainikuoti jų demokratinėmis ir tautinėmis tradicijomis, tai ir šioje salyje nacionalizmas netrukus atsistos ant kojų ir padėros komunistams, kad nepridera tyčiotis iš to, kas žmoniškai yra naudinga ir brangu.

LAIŠKAS IŠ KŪBOS

Gerbiamas redaktorium, beveik pusanturų metų, kai mus, vargšus Kūbos lietuvius, lanko dienraštis Vienybė ir nerandame būdo, kuriuo galėtume atsilyginti už taip brangią mums siūniama dovana. Vienybė suteikia mums žinių, iš netolimos praeities, iš viso pasaulio mūsų gimtąja kalba ir, svarbiausia, gaivinantis žinias iš tėvynės Lietuvos. Kadangi daugiausia esame be darbo, tai turime daug laiko ir apmirstame Vienybę skaitydami.

Kūbos lietuvių padėtis sunki ypač vasaros metu. Žiema keliems lietuviams pasiseka gauti darbo cukraus plantacijoje, nendrių kiršty ir fabrikuose dirbti. Bet, deja, tie fabrikuoti dirba tik du mėnesius. Likusį laiką darbo tenka ieškoti kitur ir kartais pasiseka apie savaite padirbėti kepyklose.

Čia yra tokių lietuvių, kurie turi gyventi už 10 ar 15 centų į dieną. Pas mus tik šiuvejai ir batusiuviai siek tiek geriau gyvena. Paprastiesi darbininkams tikras vargas.

Birželio 4 dieną išsiuntėme du Kūbos lietuvių į Lietuvą, kurie labai džiaugėsi, turėdami progos grįžti atgal į savo tėvynę. Tuos du lietuvius išsiuntėme Amerikos lietuvių aukotais pinigais, kuriuos gavome per Lietuvos generalinį konsulą New York'e perreitas metais. Nuosirdžiai dėkojame visiems aukotojams.

Vieši Kūbos lietuvių reiškia didelę padėką, ir dienraščiui Vienybėi linkime geriausio pasisekimo. Taip pat norėtume, kad Vienybė ir toliau mus lankytų.

J. Alesikas,
Kūbos Lietuvių Susivienijimo pirmininkas

AR SAUGU VAŽIUOTI Į LIETUVĄ?

Daugelis Amerikos lietuvių, ypačingai tų, kurie norėtų važiuoti į Lietuvą 20 metų nepriklausomybės sukakties progą, rašo laiškus ir šiaip įvairiais būdais bando patirti ar dabar saugu Lietuvoje, ar nekilis karas Europoje, kuris tokiu atveju, gali įtraukti Lietuvą ir t.t. Aš, neseniai grįžęs iš Lietuvos, buvau apipiltas šitais klausimais. Todėl dabar, pasinaudodamas Vienybės dienraščio skiltimis, noriu bent trumpai atsakyti visiems, manęs klaususiems apie tai, per spaudą. Ta pačia proga atsiprašau, kad, neturėdamas galimumo visiems atsakyti laiškais, atsakau viešai.

Mano geriausiu įsitikinimu, yra saugu važiuoti į Lietuvą. Taip pat aš esu įsitikinęs, kad šimet, o gal ir ilgesniais laikais Lietuvoje karo nebus. Lietuva ginkluojasi ne dėl to, kad su kuo nors kariuotu, o tik tam, kad galėtų prisidėti prie taikos palaikymo Europoje. Aš, nuykęs į Lietuvą, tuojau po lenkų ultimatumo įteikimo, turėjau progos įsitikinti, kad narsioji Lietuvos kariuomenė buvo ir yra pasirengusi išlaikyti priešą ne tik sutikti, bet jį atremti ir sulaukyti.

Tokis pat nusistatymas buvo ir yra visuose Lietuvos gyventojuose.

Šiuo reikalu nemaža kreipėsi į Vienybę. Neabejojau, kad ir kiti mūsų laikraščiai yra gavę nemažai panašių paklausimų. Todėl šiuo reikalu mūsų spaudai reikėtų daugiau rašyti ir savo skaitytojus plačiau informuoti. Lietuva kviečia amerikiečius ir jų, kaip savo

Kas tai buvo Entente Cordiale?

Tais žodžiais buvo vadinami prancūzų ir anglų santykiai, sudaryti po draugingumo sutarties pasirašymo 1904 m. balandžio m. 8 d. Sutartis sutarė visa eile įvairių nesupratimų tarp Prancūzijos ir Anglijos, o tų nesupratimų buvo daug — reikia nepamiršti, kad per ištisus šimtmečius ejo kovos tarp anglų ir prancūzų. Ir šios sutarties likviduoti nesupratimai liete Egiptą, Newfoundlandą, Maroką, Siamą, Naujusius Hebridus ir Madagaskarą. Pirmą kartą tuos žodžius "Entente Cordiale" — "širdingas Susipratimas" — pavartojo 1859 metais anglas politikas Richardas Cobdenas ryšium su minėta sutartim ir taip pat — su prekybine tų dviejų kraštų sutartimi.

Jeigu turite Lietuvoj giminių, kurie domisi Amerikos lietuvių gyvenimu, užprenumeruokite jiems Vienybės dienraštį.

Dovana artistui. — Žymiausias "kaubojų" artistas George O'Brien'as priima dovana. Iš kairės: Rita Laroy, Laraine Johnson, John Miljan, William Stelling ir O'Brien.

Ar yra reikalingas visuotinės amnestijos istatymas Lietuvos politiniams kaliniams?

(Tėsinys iš 2 pusl.) Jiems bausmė. Kai dėl nubaustųjų už komunistinį veikimą, tai jie tuojau paleidžiami iš kalėjimo, kai tik viešai išsizda komunizmo. Kai dėl vadinamųjų ūkininkų "streikinkų," tai iš jų kalėjime ilgiau pasėdėjo tik tie, kurie terorizavo ramius gyventojus, šaudė, užmušinėjo ir padeginėjo. Tokie nusikaltėliai jau vargu begali būti laikomi politiniais nusikaltėliais, nes jų nusikaltimai yra aiškiai kriminaliniai.

Kai kurie politiniai kaliniai, nesuprantą savo veiksmų žalos, išėję į laisvę, paprastai nesiliauja dirbė to darbo, už kurį buvo nubausti. Tai parodo daug faktų. Politinių kalinių nemaža yra tokių, kurie į kalėjimą yra pakliuvę už tuos pačius priešvalstybinius darbus ne pirmą kartą. Tad tokiems politiniams nusikaltėliams taikinti amnestiją nėra prasmės.

Prieš valstybės kenkėjus visur imamas griežtų priemonių. Demokratinės valstybės buvo priverstos išleisti ypatingus įstatymus, kad suvaržytų tam tikrų nepageidaujamų priešvalstybinių grupių veikimą bei valstybei žalingų idėjų sklaidimą, numatydamos už šios rūšies veiksmus gana sunkias bausmes. Štai, sakysime, Anglija išleido specialų įstatymą (Public Order Bill), kuriuo uždraudžiama dėvėti partinės uniformos, organizuoti ir vesti karinio pobūdžio organizacijoms, viešose vietose ir vaikystinėse turėti ginklus, nešioti kiršinamus ar įžeidžiamus šūkius. Tuo įstatymu praplėsta policijos galia bet kokiems viešiesiems veiksmams suvaržyti. Čekoslovakijoje yra išleistas įstatymas, kuriuo vyriausybė įgaliojama suspenduoti politines partijas. Panašūs įstatymai buvo išleisti ir Austrijoje, Šveicarijoje ir kitur. Antra vertus, niekur Europoje pasta-

ruoju metu nebandyta suteikti politiniams kaliniams visuotinė amnestija, kai tuo tarpu visur tik rūpinamasi sustiprinti priemones kovai su politiniais nusikaltimais. Tai yra būdingas šių laikų reiškinys, rodąs, kad šių dienų Europos valstybių politinis gyvenimas visas valstybes verčia labiau rūpintis saugumu ir tvarka ir kad netrūksta tokių faktorių, prieš kuriuos visur tenka griežti ypatingų priemonių. Visos valstybės šiandien yra susirūpinusios išlaikyti savo nepriklausomybę, kuriai daugiausia gali pakenkti kaip tik politiniai priešai, kurie visur laikomi didžiausi nusikaltėliai. Sovietų Rusijoje, sakysime, teismai vadinamiems "kenkėjams" taikina tik vieną dilemą: arba išteisinti, arba "likviduoti," vadinasi, sušaudyti...

Dabar gyvename neramius laikus. Mūsų krašte kiekvienas bent kiek svarbesnis politinis įvykis ypatingai atjaučiamas, dėl suprantamų priežasčių, susijusių su mūsų valstybės geopolitine padėtimi, kiekvieną tokį įvykį šmarkiam reaguojama. Jei šiomis aplinkybėmis valstybės priešams būtų leista laisvai veikti, tai bematant būtų galima netekti ir pačios nepriklausomybės.

Patį Amerikos lietuvių akcija Amerikos politinių kalinių amnestijos reikalui, atrodo, mažu mažiausia — nesuipratinama. Juk Amerikos lietuvių su didžiausiu entuziazmu yra padėję iškovoti Lietuvos nepriklausomybę, gausiomis aukomis yra sustiprinę valstybę ekonomiškai, yra padėję apginkluoti savanorių pulkus ir tuo nulėmę laisvės kovų rezultatus. Tad šiandien, matant Amerikos lietuvių įtrauktus į valstybę kenkiančią akciją, darosi visai neaišku, kodėl nesuprantama, kad tokia akcija yra naudinga Lietuvos valstybės priešams ir pragaiš-

Prancūzai stiprinasi ore. — Prancūzai pradėjo milžinišką lėk. statybą. Vyriausybė užsakė paskubom pastatyti 2,600 naujų lėk. Čia vienas iš naujųjų lėk., bombevežių.

Lenktynės bažnyčioje

Londono knygų leidyklos savininkas John Fisheris mirė 1547 m. savo testamente užrašė savo parapijos bažnyčiai tam tikrą sumą, už kurios palūkanas turi būti kasmet ruošiamos tos bažnyčios viduje vaikų lenktynės aplink bažnyčios suolus. Lenktynės laimėję vaikai gauna iš tų palūkanų atitinkamas dovanas. Tos lenktynės bažnyčioje iki šiol kasmet teberuosioms. Siemet jos įvyko gegužės 19 d. Vaikai turi bažnyčioje esančius suolus apibėgti aštuonis kartus. Ir siemet per vaikų lenktynes buvo pilna bažnyčia suaugusių žiūrovų.

Kaip išaugo ir tobulėjo raidės

Kuomet 1770 metais po pasaulio sutvėrimo, kaip pasakoją šventas Raštas, žmonės sumanė pasiekti dangų ir Nemrodas, Babilonijos karalius pradėjo statyti "dangoraižį" kad apsaugojus nuo naujų pasaulinių tvanų, nebuvo tikriausiai galvota apie pasekmes ir painiavas, kurios galėjo kilti iš panašaus jų užsimojimo.

Biblija sako, kad tas "dangoraižis" turėjęs pradurti debesis ir net pasiekti dangų. Ponas Dievas, užsigavęs dėl tokio žmonių špoto, nutarė sutrukdyti jų sumanymą įvykdyti ir vienu akimirksniu sumaišė statytojų kalbas, taip kad jie tarp savęs nebegalėjo daugiau susikalbėti.

Nežiūrint į tai, kad mes taip gerai žinom įvairių pasaulio kalbų kilmę, tikrai nežinome iš kur yra kilę įvairūs įvairių tautų bei kraštų alfabetai, ženklai, kuriais žmonės išreiškia raštu savo mintis.

Savaime suprantama, kad žmonės turėjo nuo pat savo atsiradimo kuriuo nors būdu išreikšti savo mintis bei jausmus. Reikia manyti, kad jie tam tikslui panaudodavo įvairius simboliškus ženklus. Šitie ženklai, kurie senovės Peru buvo mazgais, Javoje daiktų piešiniais, Austrijoje išpjaustyti medžio gabalėliai tikriausiai ir buvo mūsų nūdienių alfabetų protėviais.

Archeologai ir tyrinėtojai jau kelis amžius tarytum užsikrėtę kurla liga, karštingai ieško šiandieninių abėcėlių kilmės. Bet dar po šiai dienai jiems nepavyko tiksliai nustatyti rašto amžiaus.

Finikičių abėcė... šiandieninės rašyenos tėvas

Platono žodžiais, raštas nėra žmonių išmislęs, bet dievų ir tenka veik sutikti su šia jo nuomone, nes įvairių tautų ir kraštų mitologijose rašto ypatumai priskiriami kažin kodėl dievams. Egipčiai tvirtina, kad jų dievas Thotas yra ierogligių išradėjas, gi skandinavai priskiria tai dievui Odinui, tuo tarpu kai žydai sako, jog raštą išrado Mozė, Abraomas ir net pats Dievas Visagalis.

Praeitame šimtmetėje buvo, sakoma ir tikima, kad įvairių alfabetų kilmės reikia ieškoti egipčių ierogligiuose, bet stroptai praveisti kasinėjimai ir tyrinėjimai Tire, Maltoje, Šiaurinėje Afrikoje ir Sardinijos Noroje, aiškiai įrodė, kad visos siroarabiškos ir europėiškos rašyenos yra kilusios iš finikičių rašyenos, kuri jau buvo žinoma 4,000 metų prieš Kristų. Iš tos pirminės rašyenos kilo žydų, graikų ir etruskų alfabetai.

Senovės alfabetai neturėjo paskirų raidžių ir buvo rašomi iš dešinės kairėn, kaip dar ir šiandien daugelyje tautų vartojama.

Mūsų, lotiniškas alfabetas, kilęs iš graikų, pradėjo kaip ir finikičių rašyena turėjo 16 raidžių. Paskui padidėjęs iki 24 ženklų, buvo palmtas už pagrindą daugelį vakarinių kalbų.

Kiek alfabetų yra pasaulyje šiandien priskaitoma 400 alfabetų, bet ne visi iš to skaičiaus yra naudojami ir keli jau visiškai pamiršti. Po 24 ženklus turi italų, graikų, danų, go-

tiškas, švedų, sakų, portugalų ir prancūzų raidynai. Vokiečių ir olandų alfabetai turi 26 ženklus. Ispanų — 27 raides. Arabų — 28 kaip ir vengrų. Persų raidyne priskaitome 31 ženklą. 32 — koptų raidynė. Lietuvos kalboje yra 33 raidės, lygiai taip pat ir turkų bei bogemų. Lenkų abėcėlė turi 34 ženklus, rusų — 35, armenų — 38, slavų — 44 ir sanskrito — 50.

Etiopų raidynas turi 202 ženklus, gi japonų abėcėlė patitenkina 3,000 ideogramų ir 47 raidėmis, kiniečiai priskaito 42,000 įvairių abėcėlių ženklų, vienas nuo kito skirtingų. Kiniečių žodynas, suskirstytas į 32 tomus vadinasi K'anghi.

Tuo tarpu kai egipčiai galėjo rašyti iš dešinės kairėn ar atvirkščiai, nepakeisdami frazės prasmės, mūsų raidynas ir daugelis kitų reikalauja rašyti iš kairės dešinėn. Iš dešinės kairėn rašo arabai, turkai, persai, žydai. Kiniečiai, japonai ir korejiečiai rašo ir viršaus apačion.

Tai yra, trumpai sutraukus, įdomumai pačio paprasčiausio būdo vartojamo žmonių tarp savęs susižinojimui.

Lietuvos kryžių albumas

Vilnietis dailininkas A. Rūkštelė parėngė Lietuvos kryžių albumą, surištą su Vilniaus kryžių statymo ideja. Kryžiai parinkti patys būdingiausi iš įvairių Lietuvos vietų.

Albumą leidžia Vilniaus Vadavimo Sąjunga ir išėis liepos pradžioje. Albumas turės per kelis šimtus iliustracijų.

Siaurėsiems geležinkeliams perkami garvežiai

KAUNAS. — Susisiekimo Ministerija siaurėsiems geležinkeliams perka 5 garvežius. Naujieji garvežiai kainuos apie 800,000 lt., gamina Skodos fabrikuose, Čekoslovakijoje. Sutartis vyriausybės jau parvirtinta ir garvežius numatoma gauti po 10 mėnesių.

Mirė vienybės skaitytoja ir rėmėja bujanauskiene

ANSONIA, Conn. — Birželio 8 d. mirė žinomo veikėjo S. Bujanausko žmona, Magdė, 41 metų amžiaus. Magdė Bujanauskiene kilusi iš Daukšų kaimo, Marijampolės apskr., Lietuvoje. Amerikoje gyveno 25 metus. Laidotuvės buvo birželio 11 d. su iškilmingomis bažnytinėmis apeigomis. Nors tą dieną labai lijo, bet bažnyčia buvo pilna. Žmonių buvo atvykę iš New Haveno ir kitų apylinkių miestų. Į šv. Petro kalnų kapines, Derby, Conn. velionė lydėjo ilga eilė automobilių. Velionė paliko vyrą Stasį, dvi dukteris, vieną sūnų, brolių ir seserį Amerikoje, brolių, seserį ir motiną — Lietuvoje.

Jeigu atvykdavo svečias į Ansoniją, joms namuose visados rasdavo šiltą priėmimą. Velionė taip pat buvo nuosirdi Vienybės skaitytoja ir rėmėja. Jos mirtis buvo labai netikėta nes ji atrodė sveika ir stipri. Ji mirė širdies liga. Tegu ji ramiai ilsisi šalčioje Amerikos žemelėje.

Birželio 11 d. mirė kitas senas vietos gyventojas Kazys Maknys, 73 metų amžiaus, kuris labai ilgai sirgo. Velionis palaidotas šv. Petro kalnų kapinėse, Derby, Conn. Paliko žmoną, 3 sūnus ir dukterį.

Nors čia mažai lietuvių kolonija, bet mirimų skaičius gana didelis. Per palyginti trumpą laiką mirė keturi lietuviai ir yra keletas, kurie labai sunkiai serga. Atvykusių lietuvių iš tėvynės Lietuvos kasmet mažėja. J. M.

AMSTERDAMO LIETUVIŲ ŽINIOS

AMSTERDAM, N. Y. — Atleiskit, kad aš drįstu pavartoti šavę surūdijusią plunksną, bet visuomenė pasigenda žinių iš šios kolonijos.

Gegužės pradžioje pas mus jokių parengimų nebuvo. Pirmaiu Sodaliets pasirūpindavo ka nors surengti Motinų Dienai, bet siemet ir jos apsilėdo. Gegužės 15 d. šv. Kazimiero choras surengė vaidinimą ir koncertą. Vaidino Angela Nebrendilą ir dalyvavo šie asmenys: S. Karutytė, S. Kuciūtė, S. Kisieliūtė, E. Staniulytė, S. Šlavėikis, J. Piliponis ir J. Olšauskas. Veikalų vaidinimo labai gerai, tik pertraukos buvo labai ilgos. Vėliau buvo koncertinė programa.

Nuo gegužės mėn. vidurio čia prasidėjo Bigilo and Sanford streikas, kur dirba daug lietuvių. Streikieriai laikosi neologai ir turi daug visuomenės simpatijos. Dabar streikieriai pradėjo gauti čekius iš bedarbių pašalpos fondo. Šiomis dienomis kompanija veda derybas su streikieriais, kuriuos atstovauja CIO unijos nariai ir tikimasi, kad netrukus susitarkys.

Birželio mėn. pradžioje įvyko Mohawk Mills ir CIO tarymas, kur dalyvavo teisjas iš Unemployment Brodar relation, atstovas iš Washington, D. C., CIO unijos narys ir trijų kampanijos nariai. Tardymas prasidėjo kažin kokiame vokiečių bažnyčioje, bet po 2 savaitių persikėlė į Amerikos lietuvių klubą. Kasdien ateidavo keli šimtai žmonių pasiklausti.

Dabar Schmellingas mankštosi Speculator, N. Y. Birželio 9 d. į Amsterdamą atvyko du Schmellingo partneriai, kurie yra lietuviai apie 23 ir 27 metų amžiaus. Jų vardai: Alfred Buck Roger (Katrakaitis) iš Connecticut ir Albinas Pinkūnas iš Elizabeth, N. J. Policininkas Antanas Grabauskas

svečius supažindino su vietos jaunimu, parodė lietuvišką bažnyčią, klubą ir pavaišino juos savo namuose.

Čia naujienų labai daug. Nedarbas dar vis tęsiasi, jaunimas tuokiasi. VVS skyrus žada surengti gegužinę apie rugpiučio mėnesį, gal būt bendrai su ukrainais, latviais ir estais. Linkime gero pasisekimo.

Serbentas

NIKOTINAS MOTINOS PIENE

TALINAS. — Tartu gydytojas Lepsas estų medicinos žurnale paskelbė idomų raštą apie nikotiną motinos piene.

Autorius atpaakojo vieną nuotyki, kad motiną, surūkydama 20—30 cigarečių per dieną ir maitindama savo kūdikį, apnuodijo vaiką nikotinu. Tiriant ir gydant ligonį buvo pastebėti visi apsinuodijimo nikotinu reiškiniai.

Gydytojas daro išvadą, kad vaikui su motinos pienu gali tekti ir nikotinas.

3 MILLIJONAI ANGLŲ VAIKŲ PALAPINĖSE

LONDONAS. — "Daily Express" rašo, kad Anglijos vyriausybės įstaigos dabar aptaria klausimą stęgti 3 milijonams anglų vaikų mokyklas palapinėse. Karo atėjus ir tas palapines persikelti miestų mokyklų vaikais, kuriems būtų pavojus iš orinių puolimų.

Tokių palapinių mokyklų numatoma įsteigti iki 600. Jos kainuotų iki 12 milijonų anglų svarų.

Laisvės varpa. — Amerikos Laisvės varpa nuo anglų išgelbėjo John Micklej, kuris pasislėpė jį vežime. To įvykio 220 metų sukakties proga tas įvykis atvaizduotas padoje, Philadelphiaje.

VIENYBĖS DIENRAŠČIO MILŽINIŠKAS PIKNIKAS SEKMADIENY, RUGPIUČIO 14 d. — AUGUST, 1938 KLASČIAUS CLINTON PARKE Betts ir Maspeth Avenues, Maspeth, L. I., N. Y. Suorganizuota didžiulė idomi programa Miss Vienybės 1938 metų rinkimai Mažų vaikų konkursas (Children's Party) Dainos — Šokiai — Žaidimai Sporto varžytinės — Boxing Bout Ir daug kitų margumynų DALINAMOS DOVANOS VAIKAMS: Laimėjimams skiriama 3 dovanos — PILNA HOPE CHEST — — kraitis Gros du orkestrai. Vienas šokiams, kitas — iliuminuotame ir dekoruotame parke. IŽANGA — 50 CENTŲ. VAIKAMS IKI 10 METŲ — 15 CENTŲ. Bilietai jau gaunami Vienybės administracijoje ir pas platintojus VISI Į MILŽINIŠKĄ VIENYBĖS PIKNIKĄ!

NEW JERSEY LIETUVIŲ RADIO REIKALAI

AMERIKONŲ STUDENTAI 31-MAS METINIS PIKNIKAS APLANKYS LIETUVĄ

Ateinantį šeštadienį, birželio 25 dieną į Europą išvyksta amerikonių studentų ekskursija, kuri su trimis automobiliais ir motociklu darys platų maršrutą aplink Europą. Šią ekskursiją sudaro apie 20 studentų iš Yale, Howard, Pittsburgh, Smith, Radcliff ir Lehigh universitetų. Šie studentai aplankys Lietuvos kurortus, Klaipėdos uostą ir įvairius Lietuvos miestus.

31-ąją metų pikniką rengia Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubas. Nuoširdžiai kviečiame planuoti visuomenę ir organizacijas dalyvauti mūsų didžiuliam piknike, kuris įvyks šeštadienį, liepos 30 dieną Dexter Parke. Piknikas rengiamas su didele ir įvairia programa. Bus įžangos dovanos ir šokių kontestas. Sekite skelbimus. Narių prašome darbuotis, kad piknikas būtų sėkmingas. *Komisija*

Ilgosios Salos (Long Island) Birutės Merginų Klubas. — Šis lietuvių klubas yra negausingas, bet labai darbštas, vieningo tautiško nusistatymo ir sutarimai veikia tautinėje ir kultūrinėje dirvoje. Šios birutės yra vertos garbingo savo vardo. Savo energingumu ir darniu veikimu jos pasidaro pelno ir jį tuoju skiria svarbiems tautiniams reikalams. Klubas jau yra skyres gražias au kas Lietuvos Ginklų Fondui, kunigaikštienės Birutės paminklui Palangoje ir šaulių Sąjungos lėktuvui. Birutės Merginų Klubai yra vertas visuomenės pagarbos. Tai pavyzdys visoms Amerikos lietuviuoms!

Tolimesni nepaprasti girų didvyrio Tarzano nuotyčiai TARZANAS UGNYJE

Girų valdovas ir didvyris Tarzanas toliau kovoja su laukinėmis tautelėmis ir žiauriais baltaisiais žmonėmis. Visur jis susiduria su didžiausiais pavojais, kuriuos įveikia savo apsuksrumu, sumanumu ir narsumu. Tė visi Tarzano nuotyčiai yra tikrai nuostabi ir įdomūs. Šiomis dienomis ši apysaka bus pradėta spausdinti mūsų dienraštyje. Dėl to kasdien reikia skaityti dienraštis

VIENYBĖ

VINCO DAUNORO
Puošnios vaistinės
IŠKILMINGAS ATIDARYMAS

Birželio 25 dieną
229 BEDFORD AVE. BROOKLYN, N. Y.

NAUJOS LIETUVOJE ISLEISTOS KNYGOS

- VIENYBES KNYGYNE galima gauti visos Lietuvoje išleistos ir naujų rašytojų parašytos bei į lietuvių kalbą išverstos KNYGOS.
- VIENYBES KNYGYNAS tarpininkauja norintiems prenumeruoti Lietuvos leidžiamus laikraščius ir žurnalus.
- VIENYBES KNYGYNE yra daug įvairaus turinio pirmiau spausdintų Amerikoje ir Lietuvoje knygų, kurios parduodamos pusiau nupigį nta kaina.
- Knygų katalogai ir kitos informacijos siunčiama pareikalavusiems. Adresuokite:

LITHUANIAN PRESS CORPORATION
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Pirkite pas tuos biznieriūs, kurie garsinasi Vienybėje.

STADIUM CONCERTS
N. Y. PHILHARMONIC SYMPHONY ORCHESTRA
AMSTERDAM AVE. & 138th ST.
10,000 Seats from 25c. up
Beginning TONIGHT at 8:30 P. M.
JOSE ITURBI — Conductor
Soloist — ALBERT SPALDING, Violinist
June 23: Academic Festival, Tanhauser, Spaulding
June 24: Roman Carnival, Gatheo with New Boats, Ravel
June 25: Midsummer Night's Dream, Sietried Idyl

NUGALĖK ŠILUMĄ!
Nuostabi žemos kainos Nautinės **STAUCH** ISLAND **MAUDYNESE**
su PROMENADOS, prie STILLWELL AVE.
Vyrams, moterims ir vaikams
JEJIMAS 25 CENTAI

SEZONO UZRAKAI (lockers) Dėl vieno asmens \$5	SEZONO kambariai Dėl \$16 dvieju keturiu
---	--

Kainos įmėsi į puto maudyklę, atkari suaugusiems suaugusiems vyrams ir moterims, gimnastikai ir rankų futbolo žaidimui.

ZYMŲ AMERIKONAI VYKSTA Į LIETUVĄ

Kolumbijos (Columbia) universiteto architektūros profesorius Harry B. Brainerd'as, laimėjęs Kolumbijos universiteto architektūros premiją, vakar, birželio 22 dieną laivu išplaukė į Europą. Ten būdamas, aplankys įvairias šalis jų tarpe ir Lietuvą. Profesius studijuos miestų planavimą ir uostų, turgaviečių ir aerodromų statybą. Grįžęs į Ameriką profesorius Brainerd'as rašys mokslo veikalą, kurį išleis New Yorko miesto planavimo komisija. Drauge su prof. Brainerd'u išvyko profesorė Kate Ries Koch, Smith kolegijos architektūros fakulteto narė.

Baigia vidurinę mokyklą

Jonas Valantiejus birželio 28 d. baigs Newton High School 4 metų bendrąjį kursą. Panelė Pranutė Račeliūtė baigė prekybinius kursus prie Junior High School. Be jos, šiuos kursus baigė Elena Šalčiūtė, Lelija Melčiūtė ir J. Sidlauskas. Visi iš Maspetho.

LIETUVIŠKAS PARKAS

Graži ir patogi vieta gegužinėms ir kitokioms pramogoms po medžiais ir saleje. Šilti užkandžiai ir visoki gėrimai. Galima ir savo užkandžius atsivežti. Vieta dykai. Prašomi visi ir bet kada sustoti:

LIBERTY PARK, 1144 LIBERTY AVE., Hillside, N. J. Tel. WA. 3-9515
FRANK LISAUSKAS, Savininkas

Taip pat galima kreiptis pas komiteto sekretorių A. S. Trečioką, 314 Walnut St., Newark, N. J.
A. S. Trečiokas, Sekretorius
S. F. Gudas, Pirmininkas

RADIJAS

Šį ketvirtadienį, birželio 23 d. nuo 8 iki 9 val. vakaro V. Matusėvičius leis lietuvišką programą iš radijo stoties WWRL (1500 kilociklų).

Tai pirmoji septintų metų programa, o gal ir paskutinė, nes vietos lietuviai biznieriū rengiasi leisti savo programą.

Be to, V. Matusėvičius leidžia lietuvišką programą pirmadieniais 9:30 val. ryto ir šeštadieniais 11:45 val. ryto iš stoties WBNX (1350 kiloc.). Šios programos leidėjas pasirūpės ir toliau leisti šią programą iš minėtos stoties.

Komitetui pavesta kreiptis atitinkamais laiškais į New Jersey lietuvių draugijas, organizacijas ir bendrai į lietuvių visuomenę radijo programos pagerinimo ir išlaikymo reikalais.

Norintieji radijo programoje dalyvauti ir visais kitais reikalais prašomi kreiptis pas Juozą Raukų, N. J. L. Radijo programos vedėjas šiuo adresu: 305 Harrison Avenue, Harrison, N. J.

Radijo artistė Vicki Lester demonstruoja naują ir patogią suknelę tinkamą nešioti vasaros metu.

GYDO CHRONISKAS LIGAS

KRAUJO-ODOS-NERVŲ LIGOS NUSILPIMAS VIDURIŲ LIGOS

Moterys ir vyrai sergantys kraujo ir odos ligomis, kroniškų nervų suirimu, bendru kūno nusilpimu, vidurių ir išimamosios žarnos ligomis, nosies, žarnos, plaučių, bronchito ir kepenų ligomis, kurių neįprantate, tuojau kreipkitės kurių neįprantate, tuojau gydykite

X-Spinduliai, Kraujo ir šlapimo ištyrimas prieinama kaina

EGZAMINACIJA NEMOKAMAI

Dr. L. ZINS
110 East 16th Street, New York, N. Y.
tarp 4th Ave ir Irving Pl.
(Isteigta prieš 25 metus)

VALANDOS: 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. popiet.

BIZNIERIŲ DEMESIUI

Lietuvių biznierių susirinkime, įvykusiame birželio 16 d. LAP klubo patalpoje, išrinktoji komisija šiuo skelbia, kad turi paruošusi veikimo planą lietuvių biznierių organizacijai. Tas planas bus pateiktas sekančiame susirinkime, kuris įvyks pirmadienį, birželio 27 d. 8 val. vakare Lietuvių Amerikos Piliiečių klubo saleje, 280 Union Avenue, Brooklyne.

Šis susirinkimas bus labai svarbus, įdomus ir naudingas kiekvienam lietuviui biznieriui, nes šiame susirinkime reikės priimti organizacijos pagrindus ir veikimo planus.

Visi Didžiojo New Yorko lietuvių biznieriū yra kviečiami

Dr. H. MENDLOWITZ
Perkelt savo Williamsburgo ofisą į
522 BEDFORD AVE
netoli Taylor St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-1312

PRIMIMO VALANDOS:
nuo 1 val. iki 3 val. p. p.
ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak.

FLATBUSH OFISAS:
2220 Avenue J

IR TAIP ATSITINKA!

Pieštinėse filmose šie gyvuliai pasirodo labai sumanūs ir veiklūs. Donaldas Antinas (Duck) rodo savo bičiuliams, kaip reikia kavos išsivirti viršum gyvosios versmės.

Clement Voketaitis
ADVOKATAS
50 COURT STREET,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: Triangle 5-3622

168 GRAND STREET,
Tel.: Evergreen 8-7179

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ

Didelis pasirinkimas geriausių saldinių dėžėse iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldinių ir iš LIETUVOS

Namie gaminti ledai (Ice Cream)
Geriausi užkandžiai
ALUS IS KRANO IR BONKUTĖMIS
JUOZAS GINKUS
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVERGREEN 7-2306

"GARSAS" BAKERY
A. Šrupakis, savininkas
Tel. Evergreen 8-7027

PIRMOS RUŠIES LIETUVIŠKA DUONA
64-66-68 So. 2nd Street Brooklyn, N. Y.
Kepa visokias Duonas ir Pyragaičius
VEŽA KRAUTUVĖMS - SIUNČIA PASTŲ IR EKSPRESU

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-4335 Kopyčia Laidotuovėms

A. VALANTIEJUS
54-41-72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. NEWton 9-4464

BARRY P. SHALINS
(SALINSKAS)
84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. VIRginia 7-4499 Kopyčia Laidotuovėms

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPYČIOS LAIDOTUVĖMS
Tel. EVERgreen 8-9770

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

SKAITYKITE VIENYBĖ